

סיום שביתת רשות השידור

פיום חופשת-קיץ

נעימה

רעם

ביום השלישי השבוע, כאשר החלו מקל-טי הרדיו של אורחי ישראל להשמיע שוב את שידורי ישראל, ומקלטי הטלוויזיה האירו את כל המירפסות, היה זה האות כי חופשת-הקיץ הקצרה שהעניקו שידורי ישראל לאומה הסתיימה, וכי החיים חוזרים למסלולם הרגיל.

בכל מדינה אחרת היתה שביתה של אמצעי התקשורת ההמוניים והמונופוליסטיים גורמת להתמרמרות המונית, להרגשה של ניתוק, להיסטריה כללית. אבל אורחי ישראל, שבמרוצת השנה החולפת קיבלו כמה זריקות-חיסון בצורת שביתות שידור רים זמניות, גילו כי הם מסוגלים לעמוד בפני המכה בהנאה רבה. אפילו הבדיחות הקודמות על כך, שעתה אפשר סוף-סוף להינות מהאשה והילדים ומקריאת ספר טוב, לא חזרו על עצמם.

שידורי הרדיו והטלוויזיה התגלו השבוע כמיותרים, אורחי ישראל פשוט הסכימו לחיות בלעדיו.

ואולי זה מה ששיכנע את גולדה מאיר למחר ולהודיע על החלטתה להישאר. אם העם הזה מתרגל כל כך מהר לחיות בלי טלוויזיה, הוא עוד יכול להתרגל גם לחיות בלי גולדה.

הנשיא

הסגת-גבול

דחית

הדתיים מנסים להשתלט

על מוסד

הנשיאות

אילו זה היה מתרחש בחתונה פרטית, היו בעלי השמחה מזמינים ודאי את הי משטרה לגרש את מסיגי-הגבול. אבל כאשר התפרצה חבורת חסיד חב"ד לביתו של נשיא מדינת-ישראל כיום בו ערך שם חתונה משפחתית פרטית לבתו — לא יכול היה הנשיא אפרים קציר לנקוט בצעד הפגנתי כזה שהיה מתפרש מיד כהכרזה מלחמה גלויה על הדתיים בישראל.

איש לא הומין את חסידי חב"ד לחתונה בת הנשיא. אבל אחרי שהנשיא הקודם, זמן שז"ר הפך אותם לבני בית במשכנו, הם הרגישו את עצמם חופשיים להתפרץ לחתונה, להשתלט עליה ולנהל אותה כי רצונם, כשהנשיא עצמו משתדל להיות אדיב ואילו רעייתו אינה מצליחה להסתיר את זעמה וחרונה.

טכסים התחמקות. לא היה זה הי אקט היחיד של כפייה דתית באמצעותו מנסים החוגים הדתיים להשתלט על מוסד הנשיאות ולהפכו לסמל דתי. אחרי שי הנשיא, שלא היה מעולם דתי, סגר את בית-הכנסת במישכן הנשיאיים, הופעלו עליו לחצים בדרים כדי שיפתח אותו. השבוע הוא נאלץ להודיע, שאחרי שיפוצים שי יערכו במישכן יפתח בית-הכנסת מחדש.

האם יאלצו הדתיים את הנשיא החדש להתפלל עימם מדי שבת ולהופיע כלפי הי ציבור כאדם דתי ושומר מסורת? נראה שהנשיא מנסה להתחמק מתדמית כזאת באמצעות טכסים של התחמקות. הוא הודיע כי מדי שבת יתפלל מעתה בבית כנסת אחר, מתוך רצון להכיר את מיגוון סגנונות התפילות של עדות ישראל. הנחת הנשיא: כעבור זמן יחשבו מתפללי בתי הכנסת כי הוא מתפלל בבית-כנסת אחר, לא ישימו לב כי אינו משתתף עימם בי תפילותיהם.

אולם כיוון שמישכן הנשיא הפך עתה לאחד היעדים העיקריים של הכפייה ה דתית, ספק אם צליח אפרים קציר בטכסי סים אלה, אם לא יתייצב בגלוי נגד הי נסיונות להפכו לנשיא עם כיפה.

מה משמעות החלטתה של

גולדה לרוץ תקופה נוספת

הו הסיפור הישן על "האיש שבא לסעוד" — האדם שהזמן לארוחת-ערב, שבר את רגלו ונשאר בבית, במשך שנים, כאורח עריץ ולא-קרוא.

כאשר מת לוי אשכול, היה המאבק על השליטון בין משה דיין ויגאל אלון בשיאו. מיפלגתם חששה מפני הכרעה, חיפשה פיתרון זמני שימנע זעזועים.

הפיתרון נמצא בדמותה של אשה זקנה, חזקה כרונית, שהכל האמינו שלא תחזיק מעמד בתפקיד זה יותר משנה. במשך שנה זו, כך חשבו קברניטי המפלגה, אפי שר להגיע להכרעה פנימית.

איש לא פחד מפני גולדה מאיר. היא היתה ידועה גם אז כאשה עקשנית. אשר דויד בן-גוריון אמר עליה שתכונתה העיקרית היא הכושר לשנוא. מה גם שהפופולריות של גולדה היתה אז בשפל המדרגה. אחרי שהשתדלה למנוע בכוח את הקמת ממשלת הליכוד הלאומי ערב מילחמת ששת-הימים («אנחנו לא זקוקים לשותפים לניצחון!»), ירדה במישאלי-פופולריות לפי

כסא משוחרר - לא יחזור!

אינו הדכה גורדה, היה מתחיל מאבק חריף בין ספיר ובין דיין, וגם יגאל אלון לא היה יושב כי חיבוק ידיים. זעזוע כזה ערב הי בחירות היה גורם אסון למפלגה. משום כך מרוצים הכל מהחלטתה:

● **פינחס ספיר** התחמק ממיבחן של בחירות, בו כל כישלון מיפלגתי היה הופך לכישלון האישי. הוא יכול לקוות שגולדה תלך שנה-שנתיים אחרי הבחירות, כך שיוכל להגיע לשלטון בעקבות הכרעה מיפלגתית בחודרי-חדרים. ללא השתתפות הציבור הרחב. בהכרעה כי זאת, כל הקלפים הם בידיו.

● מקורביו מאמינים כי אם ישתפשף שני תיים שלוש בתפקיד ראש-ממשלה בפועל, יזכה חוץ זמן קצר בתדמית המנהיג החסרה לו ובפופולאריות לה זוכים כל ראשי-הממשלה בישראל, אחרי שהם כבר מגיעים לתפקיד זה. אז הוא יוכל לרוץ באופן עצמאי, בזכות אישיותו שזק, כמנהיג מפלגת העבודה כי בחירות שי שנת 1977.

● **משה דיין** יודע שאין לו כיום שום סיכוי לקבל את ראשות-הממשלה. המשך כהונת גולדה מונע ממנו חבוסה — והוא יכול עדיין לקוות שסיכוייו יעלו בעתיד, בעזרת משבר כלשהו או מילי-חמה. כל מצב של רגיעה הוא בעוכריו.

● **יגאל אלון**, שגם סיכוייו קלושים כיום, יכול גם הוא לקוות שדחיית ההכרעה תפעל איכשהו לטובתו.

● **כך מרוצים הכל** — ובייחוד מאות עסקני המפלגה בדרגים האחרים, שכל אחד מהם מחזיק בשררה כלשהי, גרונה או קטנה, התלוויה בסיכויי המפלגה בבחירות השונות. בבחירות, גולדה היא נשאת-הדגל הטובה ביותר.

חזרה למקור

אולם אם המשך כהונת גולדה היא ברכה למפלגה — למדינת-ישראל היא אסון. גולדה מסמלת את הקיפאון המוחלט, בכל השטחים. בהמש שנות שילטונה קפי או כל מערכות המדינה, מחוץ ומבית. בסיכסוך הישראלי-ערבי השיגה גולדה קיפאון טוטאלי. חוץ מכינון הפסקת-האש, לא זו שום דבר בשום מישור של יחסי ישראל-ערב.

הוא הדין לגבי הבעיות הפנימיות, כגון הפער הסוציאלי, הפצצה העדתית ורפור-מות ליבראליזם בכל השטחים. הכל קופא. חמש שנים של קיפאון בחיי מדינה הן אסון. המשך קיפאון זה כמשך שנתיים או ארבע שנים נור-ספות — הרי זה אסון מצטבר. כל הבעיות יחריפו. שום בעייה לא תיפתר.

עם הודעת גולדה על החלטתה, נכנסות כל הבעיות הלאומיות שוב למקור הגי-דול. כי גולדה שונאת חזונה מכל סוג — וכל עוד היא תמשול בישראל, כל-כה אוטוקראטית, לא תהיה שום תזונה.

היות ראש-הממשלה עד שגורדה התפטרה סופית — וגם אז יחכה עד שיהיה בטוח שלא תחזור בחזרה

אותו שיקול הינחה את יגאל אלון ואת כל שאר המועמדים — וכך נוצרה קומי-דה, כשכל המועמדים, אחוזי קדחת השילטון, מכריזים בקול-יקולות שלא יסכימו בשום פנים ואופן לקבל את ראשות-הממשלה, אפילו אם יכפו אותה עליהם. ככל שהתקרב מועד הבחירות וגולדה הישתתה את ההודעה על החלטתה, הלכה וגברה בקרב צמרת מפלגת העבודה הי-הכרה כי גולדה פשוט משטה בחבריה ומתעללת בהם. גלים של ניחושים עסקו בסיבת התנהגותה המוזרה. היו שטענו כי היא משחקת את משחק ה"כנ"ל" כדי לסחוט ממפלגתה ויתורים רבים כלל האפשר וכניעה לקאפריות האישיות שלה. אחרים סברו כי היא פשוט תהנה הגאה אישית של אנשים בגיל הויקנה כאשר כל מפלגתה תשטח לפניה ותתחנן בפני ניה להמשיך בכהונתה.

ההפתעתה של גולדה, ובניגוד להודעתה במכתב למרפז מיפגנה תה שם ציינה כאילו לא הצליחה לשכנע את חבריה בצורך בפרי-שתה — לא הופענו עליה כל לחי-צים להישאר. מלבד כמה שיחות שי נערכו עימה עוד לפני מיספר חודשים, הרי לאחרונה נראה היה כאילו השלימו הכל עם הקאפריות שלה.

הכנה לקראת 1977

ב שבי המיפלגה, היתה החלטת גולדה להישאר בבחינת חצלה. כל גוף פוליטי חושש מפני זעזועים. בפוליטיקה יש כוח עצום לסטאטוס-קו. מפני שפוליטיקאים מעדיפים באופן טבעי מצב ידוע, שבו הם הצליחו להסתדר, על מצב חדש, העלול לסכן את מעמדם.

חות מאחז אחד. אולם גולדה שיבשה את כל החישובים. מייד עם עלייתה לשלטון נתגלה שיש לה כישרון נדיר להרעיד את מיתרי-ליבו של היהודי המצוי בסיפורים על השמדה וי-סוגרומים, גאווה יהודית ורישעות הגויים. הפופולריות שלה זינקה תוך כמה שבועות ל-80% ומעלה. היא הורידה את הראשים לכל מועי-מדיה-ירשה, הפכה את ספיר, דיין, אלון ואכן לירדי גן, שפחדו להרגיזה ורקרו לפי חלילה.

כאשר זכתה בנצחון בבחירות 1969, לא היה עוד ספק שהיא נהנית משליטון מוח-לט, ושאינו כוח במדינה המסוגל להדיח אותה. היא יכלה לקבוע בעצמה אם היא רוצה להמשיך בתפקידה, ועד מתי.

השבוע היא עשתה זאת. כאשר בתום חצי שנה של ניחושים, אחרי שנשבעה בנקיטת חפץ וב"הן צדק" פומבי כי היא עומדת לפרוש וכי לא תכהן עוד בממשלה הבאה לא כשרה ולא כראש-ממשלה, הודיע עה גולדה באמצעות מכתב פשוט לחבריה במרכז מיפלגת העבודה על החלטתה להמ-שיך בתפקידה.

התעללות בחברים

ה חלטתה של גולדה להמשיך בתפי-קי, ללא גבול של זמן, לא הפתיעה איש בצמרת המפלגה.

עוד לפני שנה אמרו מקורבי ספיר, כש-נשאלו מדוע אין גיבורם מציג את מועמדו-תו לראשות-הממשלה: "מה, הוא משוגע? גולדה משחקת את המישחקים שלה, כמו כל רודן זקן, כדי שהירשיים שלה יכריזו על כוונתם לבוא במקומה. אחרי שכולם יחשפו את עצמם, היא תודיע שהיא נשא-רת, ותגוסק נקמה נוראה בכולם. "ספיר גמא מעיץ את את הי רמוז הקטן ביותר על נכונותו